

Ako sa Slovensko posunulo za 5 rokov v nezamestnanosti?

Znižovanie nezamestnanosti patrí k základným cieľom v rozvinutých štátoch a taktiež je to dôležitý indikátor o stave ekonomiky a vývoja pracovného trhu. V nasledujúcej analýze sa pozrieme ako sa zmenila nezamestnanosť za posledných 5 rokov na Slovensku, zmenu v štruktúre, v sektoroch a dopady na ekonomiku.

Na Slovensku sa nezamestnanosť meria dvomi spôsobmi. Prvým je výberové zisťovanie pracovných síl, ktoré uskutočňuje Štatistický úrad. Druhú štatistiky vykonáva Úrad práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), na ktorú sa pozrieme. Januárová miera evidovanej nezamestnanosti na SR dosiahla výšku 5,88 %. Za 5 rokov od januára 2012, kedy bola nezamestnanosť vo výške 13,69 % poklesla o 7,81 %. Historicky najnižšia situácia je spôsobená hlavne celkovou ekonomickou situáciou vo svete a expanziou nielen na Slovensku. Aktuálna nezamestnanosť je najnižšia v celej histórii Slovenska, čím sa postupne dostávame k prirodzenej miere. Je to určitá hranica a najnižšia možná nezamestnanosť, aká sa v ekonomike môže dosiahnuť, keďže vždy sa nájde určité percento

ľudí, ktorí pracovať nechcú alebo sa nevedia začleniť do pracovného života v dôsledku dlhodobej nezamestnanosti.

Pozrime sa na štruktúru nezamestnanosti v čase. ÚPSVaR počíta nezamestnanosť z celkového počtu

V tomto čísle:

Talianske voľby dopadli pre EÚ nepriaznivo—zvíťazil populizmus a proti európska nálada

HDP eurozóny vzrástlo o 2,7% - po rokoch prebehlo tempo rastu EÚ

Česká nezamestnanosť klesla na 3,7%

Gazprom nečakane zastavil dodávky plynu na Ukrajinu

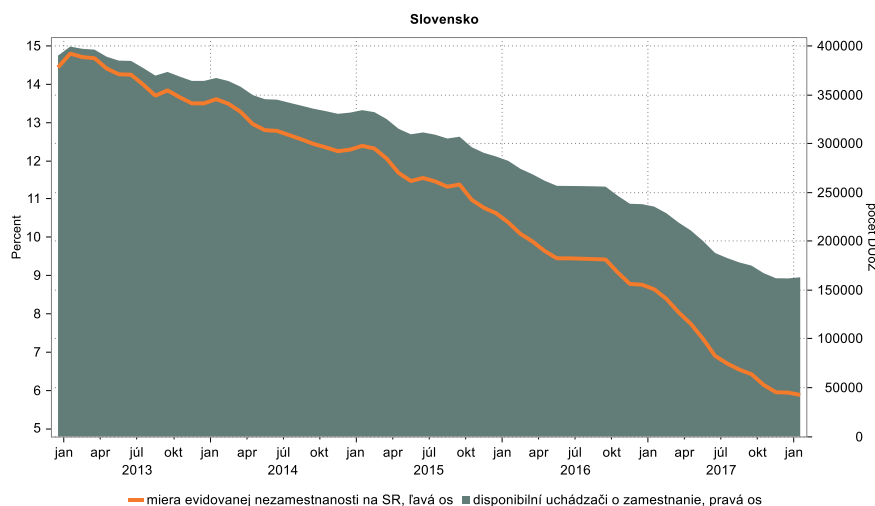
Trump zaviedol clá na dovoz ocele a hliníku

NBS opäť priťahuje podmienky úverovania

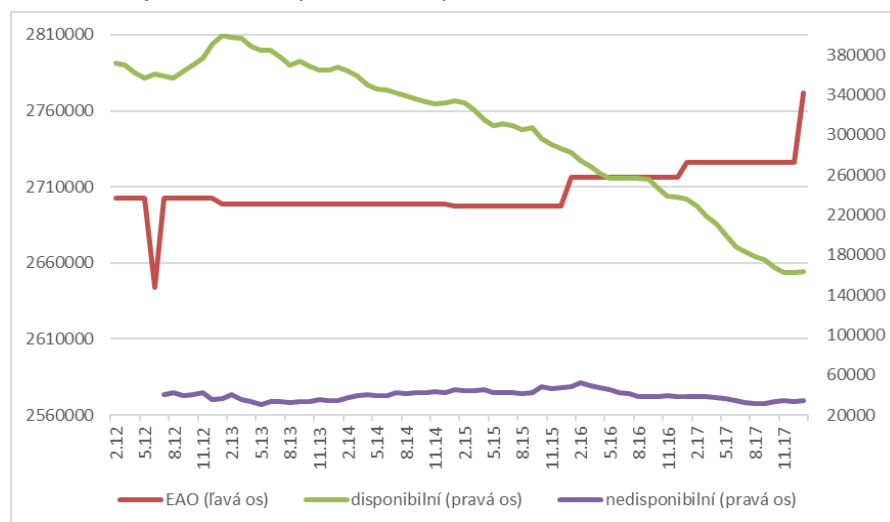
V Južnej Kórei sa bude skracovať pracovný čas - na 52 hod./týždeň

HDP Slovenska vzrástlo o 3,5%

UoZ (uchádzači o zamestnanie) ale aj z disponibilného počtu a práve táto hodnota sa potom prezentuje, čím je samozrejme nižšia, keďže sa do výpočtu nezarátajú nedisponibilní UoZ. Postupné znižovanie nezamestnanosti je spôsobené klesajúcim trendom poč-

Graf: Ekonomický aktívne obyvateľstvo a UoZ na Slovensku

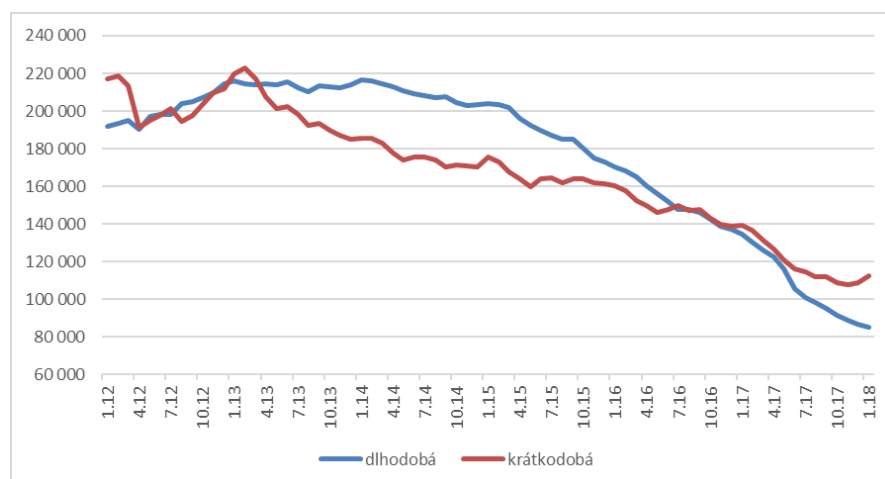
tomv disponibilných UoZ, ktorí sa postupne zamestnávajú. Ešte vo februári 2012 bolo 371 706 disp. UoZ a v januári 2018 ich máme 163 075. Môžeme si tu všimnúť aj menšiu sezónnosť, kedy vždy k začiatku roka sa počet disponibilných UoZ mierne zvýši. Celkový počet UoZ sa okrem disponibilných skladá aj z nedisponibilných UoZ. Sú to ľudia, ktorí aktuálne nemôžu pracovať z rôznych objektívnych príčin. Týmto príčinami sú vzdelávanie a príprava pre trh práce, dočasná práce neschopnosť, absolventská prax, menšie obecné služby a posledné dobrovoľnícka služba. U nedisponibilných UoZ čisto klesajúci trend nesledujeme a sú tu výkyvy. Za posledných 5 rokov sa ich počet výraznejšie nezvýšil ale ani neznižil. Od roku 2012 do polky roka 2013 ich počet klesal ale od júna 2013 začal opäť narastať. Takýto rastúci trend nedisponibilných UoZ sledujeme do februára 2016. V ďalšom období počet nedisponibilných začal opäť klesať, čo trvalo len do septembra 2017, od kedy znovu sledujeme ich rastúci trend. Rast v septembri bol spôsobený hlavne prírastkom absolventov, keďže v tomto období začína vyučovanie na vysokých školách. Prírastky nedisponibilných UoZ boli spôsobené aj rekvalifikačnými kurzmi a vzdelávaním pre nezamestnaných. K znižovaniu nezamestnanosti okrem poklesu disponibilných UoZ každoročne prispieva

aj nárast ekonomicky aktívneho obyvateľstva (ktoré vykazuje Štatistický úrad), pričom tento nárast sa uskutočňuje vždy len na začiatku roka v januári. Od roku 2012 do 2015 sa počet EAO držal približne na rovnakej úrovni, ale od 2015 začína narastať. Najvýraznejšie zvýšenie môžeme vidieť práve v januári 2018, kedy medziročne vzrástol až o 46 133 osôb, čo spôsobilo spomínaný januárový pokles nezamestnanosti.

Podľa dĺžky trvania nezamestnanosti, aktuálne sa najviac osôb nachádza v skupine krátkodobo nezamestnaných, čiže bez zamestnania menej ako 1 rok. Počet UoZ (disponibilných aj nedisponibilných) v tejto skupine v januári 2018 bolo 112 234 osôb. Ich počet postupne od roku 2012 klesá, aj keď vo februári 2013 prišiel mierny skok nahor cca o 20 000 osôb. Takýto vývoj ale

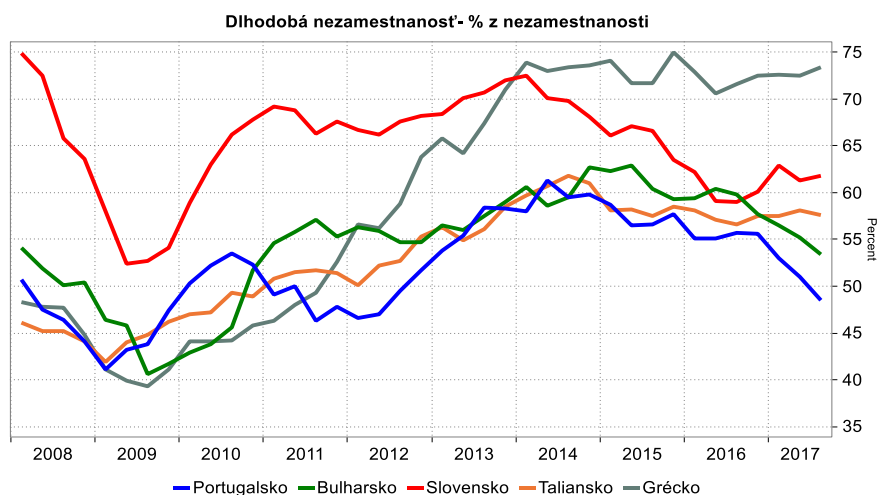
nebol vždy. V rokoch 2013 až do polky roka 2016 prevyšoval počet dlhodobo nezamestnaných, ktorí za posledných 5 rokov poklesli o 106 717 osôb. Pri krátkodobej nezamestnanosti je pokles osôb za toto isté obdobie o 104 889. Vyšší počet dlhodobo nezamestnaných bol spôsobený finančnou krízou a obavou zamestnávateľov, opäť zamestnávať ľudí. Vzhľadom k tomu, že spomínaná finančná kríza už prešla a slovenská ekonomika sa nachádza v rámci ekonomických ukazovateľov a trhu práce v dobrom stave, počet krátkodobo nezamestnaných dosahuje stále vysoké číslo. To ale nepredstavuje až tak vážny problém, keďže títo ľudia majú stále pracovné návyky a majú šancu sa zamestnať. Keby sme krátkodobú nezamestnanosť rozdelili na menšie skupiny po troch mesiacoch, najvyšší počet nezamestnaných ľudí by bolo do 3 mesiacov a potom nasleduje skupina v rozmedzí 4 – 6 mesiacov. V ďalšej skupine 7 – 9 mesiacov je už takmer o polovicu menej UoZ. Môžeme to pripísať podpore v nezamestnanosti, ktorá sa dostáva po dobu 6 mesiacov od odchodu zo zamestnania, keďže po 6 mesiacov počet UoZ klesol o polovicu. Oveľa väčší problém predstavujú dlhodobí nezamestnaní, ktorí postupne strácajú pracovné návyky a šanca opäť sa zamestnať sa znižuje (v januári 2018 bolo 85 034 osôb). Spomedzi štátov Európskej únie, máme druhú najvyššiu dlho-

Graf: Počet UoZ podľa doby trvania nezamestnanosti

dobú nezamestnanosť vypočítanú ako percento z nezamestnanosti. Síce sa nám ju darí znižovať (mierny nárast v polovici roka 2016) a aktuálne sa nachádzame na úrovni približne z roku 2004, oproti ostatným štátom je stále vysoká, vzhľadom na súčasnú pozitívnu ekonomickú situáciu a dostatok pracovných miest. Vyššiu ako Slovensko (61,8 %) má len Grécko (73,4 %). Ak by sme si aj dlhodobú nezamestnanosť na Slovensku rozdelili na menšie skupiny, prevládajú práve osoby v skupine s dobou nezamestnanosti nad 48 mesiacov čo sú štyri roky (42 031 osôb). Pred piatimi rokmi ich bolo 55 11 osôb, čo predstavuje pokles o 13 180 osôb. Tieto osoby majú najmenšiu šancu sa zamestnať. Problémom na Slovensku je nízka mobilita obyvateľstva a nízka ochota sa sťahovať.

Pozrime sa ďalej na nezamestnanosť podľa veku. Na Slovensku máme najviac 35 – 49 ročných nezamestnaných osôb. V januári 2018 bol ich počet na úrovni 69 853. Taktiež v tejto skupine za posledných 5 rokov sledujeme najvýraznejší pokles, o 65 031 osôb. Ak sa pozrieme na vekovú štruktúru za posledných 5 rokov (ako podiel na celkových UoZ), výraznejšie sa nezmenila a rozdiel je len minimálny. To znamená, že stále je najviac nezamestnaných v skupine 35 – 49 ročných, aj keď za päť rokov je ich podiel na celkových UoZ nižší o 2,42 %. Za 5 rokov k lepšiemu sa posunula aj skupina nezamestnaných s vekom 50 +, ktorých podiel sa znížil o 3,95 %. Keďže v dvoch skupinách sa podiel na celkových uchádzačoch znížil, v inej skupine musel narásť. Nastalo tak pri 15 – 24 ročných o 4,22 % a pri 25 – 34 ročných o 2,15 %. Ešte v januári 2012 druhá najpočetnejšia veková skupina boli obyvatelia vo 50 + ale v januári 2018 je to už populácia v 25 – 34 rokoch. Značí to, že v štruktúre celkových UoZ sa zvyšuje percento nezamestnaných mladších osôb a na druhej strane znižuje percento starších.

MACROBOND

Pri takom vysokom počte dlhodobo nezamestnaných (ako máme na Slovensko v rámci štátov EÚ), sa naskytá otázka, či sa majú vôbec kde zamestnať, ak by mali o prácu záujem. Taktiež to platí aj pre krátkodobo nezamestnaných, preto sa pozrieme na štruktúru voľných pracovných miest (VPM). Dokopy na Slovensku v januári 2018 bolo 149 926 VPM. Keď to porovnáme s počtom UoZ, ktorých bolo 197 268, sú to veľmi blízke hodnoty. Percentuálne voľných pracovných miest z celkových UoZ je 76 %, kým v januári 2012 ich bolo 1,4 %. Keď si to isté vypočítame ale z disponibilných uchádzačov

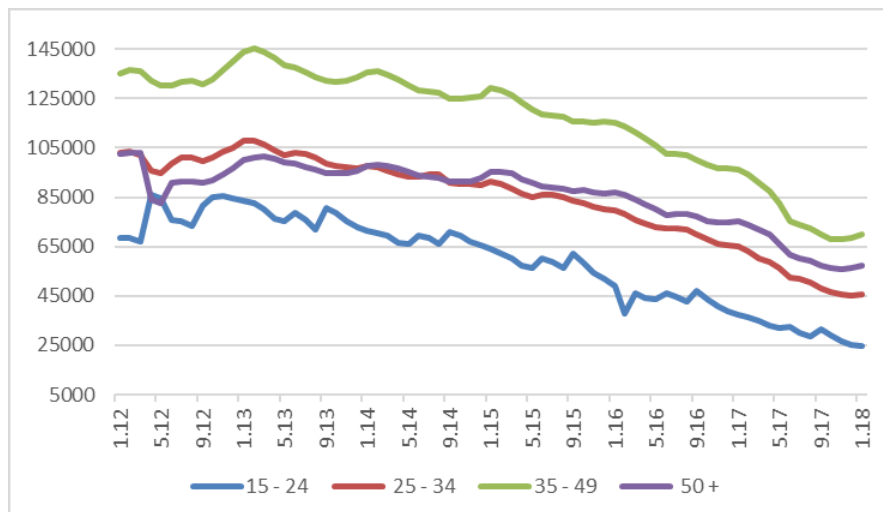
(ktorých bolo v januári 163 075), percentuálny podiel VPM je 92 %. Vzhľadom k tomu, že skoro polovica UoZ je tvorená dlhodobo nezamestnanými a ochota cestovať za prácou je nízka, domáca ponuka je nevyhovujúca. Preto jednou z možností je doplniť tento rozdiel osobami zo zahraničia. V januári 2012 bolo 408 874 UoZ a VPM bolo 5 815.

Najviac VPM v januári 2018 podľa štruktúry zamestnania a požadovanej profesie bolo pre operátorov a montérov strojov a zariadení (30 563 VPM). Oproti ostatným profesiám je to výrazne väčší dopyt po týchto pracovní-

Tabuľka: Podiel vekových skupín na celkových UoZ

	15 - 24	25 - 34	35 - 49	50 +
január 2012	12,52%	23,09%	35,41%	28,98%
január 2018	16,74%	25,24%	32,99%	25,03%

Graf: Počet UoZ podľa veku

koch, keďže ostatné VPM v rámci zamestnaní nedosiahli ani polovicu z 30 563 VPM. Najbližšie k tomu je počet VPM pre kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov (15 246). Keď si to porovnáme s UoZ (rozdelení podľa profesie vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie), najviac ich je pre profesiu pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, ktorých je 27 694. Druhý najvyšší počet UoZ je v službách a obchode (13 543). Práve pri spomínaných operátoroch a montéroch strojov je najvyšší rozdiel medzi VPM a UoZ, kedy UoZ je o 22 250 menej než pracovných miest. Keby sme sa pozreli na rozdiely v požiadavkách zamestnávateľov na profesiu a počtom UoZ komplexne, profesie, kde počet VPM prevyšuje množstvo UoZ sú hlavne kvalifikovaní pracovníci, operátori a montéri strojov a posledná skupina pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Z daných údajov, keďže počet VPM je dostatočný, tak nezamestnaní obyvatelia by mali ľahko nachádzať prácu, keďže ich je nedostatok a v podstate nemajú takú veľkú konkurenciu ako pri iných profesiách, kde pracovných miest je menej než nezamestnaných. Aj napriek tomu ale tieto UoZ o tieto voľné pracovné miesta nemajú záujem. Pri ostatných profesiách práve počet nezamestnaných ľudí prevyšuje ponúkané voľné miesta.

Pozrime sa na štruktúru rozmiestnenia profesií a daných nezamest-

naných obyvateľov. Zoberme si napríklad operátorov a montérov strojov. Voľné pracovné miesta pre týchto ľudí sú hlavne na západnom Slovensku, čiže v BA, TT, TN a NI kraji. Na druhej strane ľudia, ktorí takúto prácu pred stratou zamestnania vykonávali sa nachádzajú prevažne na východe. Čiastočným riešením (hlavne čo sa týka nezamestnanosti), by bola väčšia ochota cestovať za prácou. V tejto skupine profesie, aj keby všetci nezamestnaní obyvatelia (ktorí bezprostredne pred zaradením do evidencie vykonávali túto prácu) sa zamestnali, aj napriek tomu by bol nedostatok ľudí. Z toho dôvodu sú potrební obyvatelia zo zahraničia, ktorí túto medzeru zaplnia.

Podobný problém nastáva aj pri nekvalifikovaných pracovníkoch, ktorých je najviac potreba v BA a TT kraji, ale ich počet je najvyšší na východnom a strednom Slovensku. Pomerne vysoký počet týchto UoZ je aj v západných krajoch (nie ale také množstvo ako na východe), čo značí, že obyvatelia o takéto pozície nemajú záujem, sú neatraktívne, aj keď sa nachádzajú v blízkosti voľných pracovných miest.

Samozrejme aj na západnom Slovensku pri troch vyššie spomínaných profesiách (kval. pracovníci, montéri a kval. pracovníci) sa nachádzajú UoZ, ktorí sa nechcú zamestnať. Síce ich počet je nízky, ale aj napriek dostupnosti práce

ostanú radšej nezamestnanými. Napríklad v skupine kvalifikovaných pracovníkov (čo je atraktívnejšia práca než pre nekvalifikovaných) je v BA kraji 284 UoZ a VPM je 3053. Súvisí to hlavne s dlhodobou nezamestnanosťou, pretože obyvatelia aj keď majú dostupnú robotu, pracovať nechcú.

V najbližších mesiacoch bude nezamestnanosť klesať len minimálne, kedy sa budú zamestnávať skôr krátkodobo nezamestnaní, čím sa postupne budeme dostávať na úroveň prirodzenej miery nezamestnanosti. Ako sme si ukázali, väčšina obyvateľov nemá záujem pracovať, prípadne nemá záujem cestovať za prácou, ktorá je v dostatočnom množstve. Riešením do budúcnosti by mohla byť nižšia podpora zo strany štátu pre nezamestnaných, aby boli „prinútení“ pracovať. Tým by sa náklady štátu znížili a na druhej strane by sa zvýšil príjem do štátneho rozpočtu z daní ako aj z vyššej spotreby. Taktiež riešením by mohlo byť vytvorenie pracovných miest aj na východnom Slovensku. Tu narážame na problém zvyšovania minimálnej mzdy, kedy by možno podnikatelia alebo firmy aj zamestnali obyvateľov, ale na dané nízko-kvalifikované pozície im štátom určenú minimálnu mzdu nevedia zaplatiť. (mm)

Tabuľka: Rozdiel medzi počtom UoZ (podľa profesie vykonávanej pred zaradením do evidencie) a VPM

	Príslušníci ozbrojených síl	Zákonní zamestnanci, riadiaci pracovníci	Špecialisti	Technici a odborní pracovníci	Administratívni pracovníci	Pracovníci v službách a obchode	Kvalif. pracovníci v poľ., lešníctve a rybárstve	Kvalif. pracovníci, remeselníci	Operátori a montéri strojov a zariadení	Pomocní a nekval. pracovníci
BA kraj	2	536	232	248	-350	-1 278	-54	-2 769	-6 006	-2 107
TT kraj	-3	102	88	149	-634	106	16	-1 318	-8 000	-1 544
TN kraj	4	180	275	468	537	582	71	-1 042	-2 535	865
NI kraj	-3	150	207	405	387	841	35	-561	-3 247	803
ZA kraj	2	159	193	481	636	643	60	-277	-1 704	1 700
BB kraj	9	189	233	654	946	1 495	407	292	68	5 596
PO kraj	11	191	476	854	976	1 662	326	-61	-387	7 067
KE kraj	6	344	557	868	988	1 970	254	-137	-439	5 119
SK	28	1 851	2 261	4 127	3 486	6 021	1 115	-5 873	-22 250	17 499

Talianske voľby nedopadli pre EÚ priaznivo

V nedeľu 4. marca 2018 sa v Taliansku konali parlamentné voľby. Jednalo sa tak o ďalšie dlho očakávané voľby vo veľkej krajine Európskej únie, po voľbách v Holandsku, Francúzsku a Nemecku. Posledné roky naberalú v EÚ popularitu extrémistické a populistické politické sily, ktoré sú živé migračnou krízou a proti európskou náladou. V Holandsku, Nemecku a Francúzsku však voľby pre Európsku úniu dopadli dobre a pro európske strany (resp. v prípade Francúzska aj prezident) ustáli tlak z populistických strán. V Taliansku na rozdiel od týchto krajín došlo k veľkej zmene na politickej scéne. Krajina sa takpovediac politicky rozdelila na 3 tábory.

Stred a juh Talianska ovládlo Hnutie piatich hviezd (M5S), ktoré bolo víťazom týchto parlamentných volieb. Spolu získalo až 32% hlasov. M5S je nová politická strana, ktorá vznikla v roku 2009. Jedná sa o populistickú stranu, ktorá v svoj prospech využíva zlú ekonomickú situáciu v Taliansku. Talianska ekonomika sa dodnes nedokázala zotaviť z krízy a nezamestnanosť tu dlhodobo dosahuje 11-13%. Čím viac na juh, tým je nezamestnanosť vyššia a v niektorých častiach dokonca presahuje 20-25%. Nezamestnanosť mladých zas v priemere dosahuje 30-35% a na juhu presahuje dokonca až 50% (t.j. situácia na juhu Talianska nemá ďaleko od Grécka). Strana M5S plánuje zrušiť niektoré úsporné opatrenia vrátane dôchodkovej reformy a rozpráva o zavedení nepodmieneného základného príjmu pre všetkých obyvateľov. Okrem toho sa jedná o proti európsku stranu. Sever Talianska ovládla ultrapravicová strana Liga Severu (17,69% hlasov), ktorá má podobné ciele ako M5S, okrem toho je však veľmi silne proti imigrácii a proti Európskej únii. V minulosti hovorila nie len o vystúpení Talianska z EÚ ale aj o zrušení eura. Na treťom mieste sa

umiestnila tradičná, stredo-ľavicová Demokratická strana, ktorá v Taliansku vládne v súčasnosti. Voličskú základňu mala najmä vo veľkých mestách a v okolí Florencie. V Taliansku o víťazstvo vo voľbách väčšinou bojovali tradičné politické strany, tento krt však polovicu hlasov dosiahli alternatívne strany M5S a Liga Severu. Najväčšie obavy z tohto výsledku volieb vznikajú kvôli pozícii Talianska v EÚ a kvôli jeho vládnemu dlhu. Ten

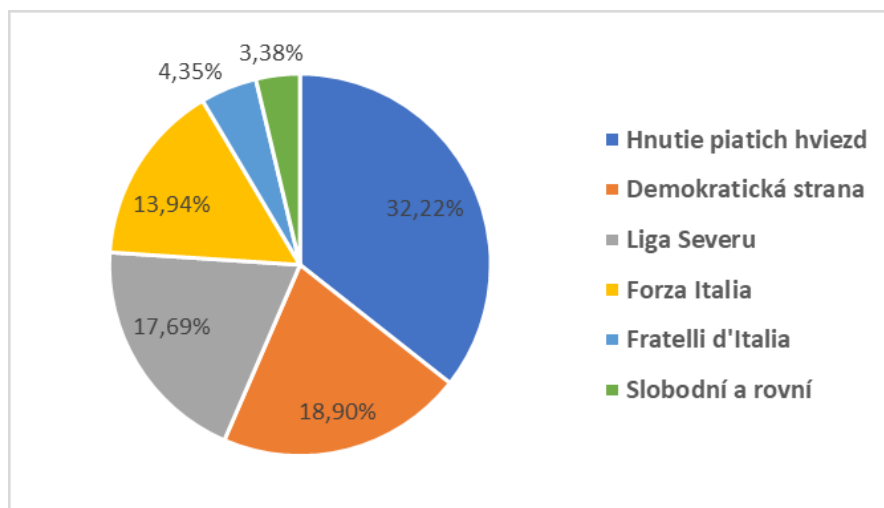
v súčasnosti dosahuje až 131,5% HDP, čo je na takto veľkú ekonomiku hrozné číslo. Finančné trhy zatiaľ Taliansku takúto situáciu tolerovali, to sa však môže veľmi rýchlo zmeniť. Najmä z týchto dvoch dôvodov sa môžu výsledky talianskych parlamentných volieb ukázať v budúcnosti ako problematické. Pozitív-

nou správou pre EÚ je zostavenie koalície v Nemecku medzi pravicovou stranou CDU-CSU a ľavicovou SPD, ktoré sú zárukou stabilnej politickej situácie v najväčšej ekonomike Európskej únie. (rb)

Guardian graphic. Source: Italian interior ministry. Results as of 1.20pm GMT

Graf: Výsledky talianskych parlamentných volieb 2018

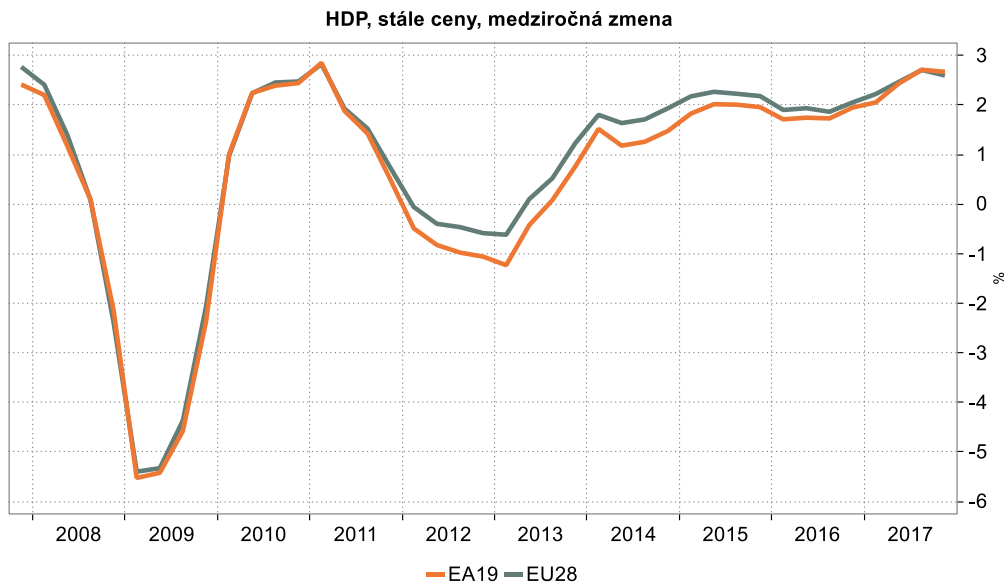

Rast HDP eurozóny predbehlo rast EU28

HDP v stálych cenách v EU rástlo v štvrtom kvartáli 207 o 2,6 %, v raste ju predbehla eurozóna, ktorá rástla o 2,7 %. V EU rástla rýchlejšie spotreba domácností a hrubý fixný kapitál ako v EA19, rovnaký prírastok na HDP mali vládne výdavky. V EA19 však potiahol rast výrazne čistý export, ktorý má zásluhu na celkovom rýchlejšom raste HDP oproti EU28. V dlhodobom horizonte mala EU28 pred EA19 náskok, kvôli ekonomikám ako ČR (4. kvartál 2017 5,2 % rast) alebo Rumunsku, naopak napríklad Grécko či Taliansko ekonomiku eurozóny spomaľovali. V štvrtom kvartáli 2017 sa na týchto výsled-

koch podieľal aj Brexit a VB, ktorej ekonomika mierna spomalila, ale aj Dánsko s pomalším tempom rastu. Ako už bolo spomínané, ekonomikám EA19 pomohol predovšetkým

export, keďže tieto ekonomiky majú výhodu jednotnej meny. (sj)

MACROBOND

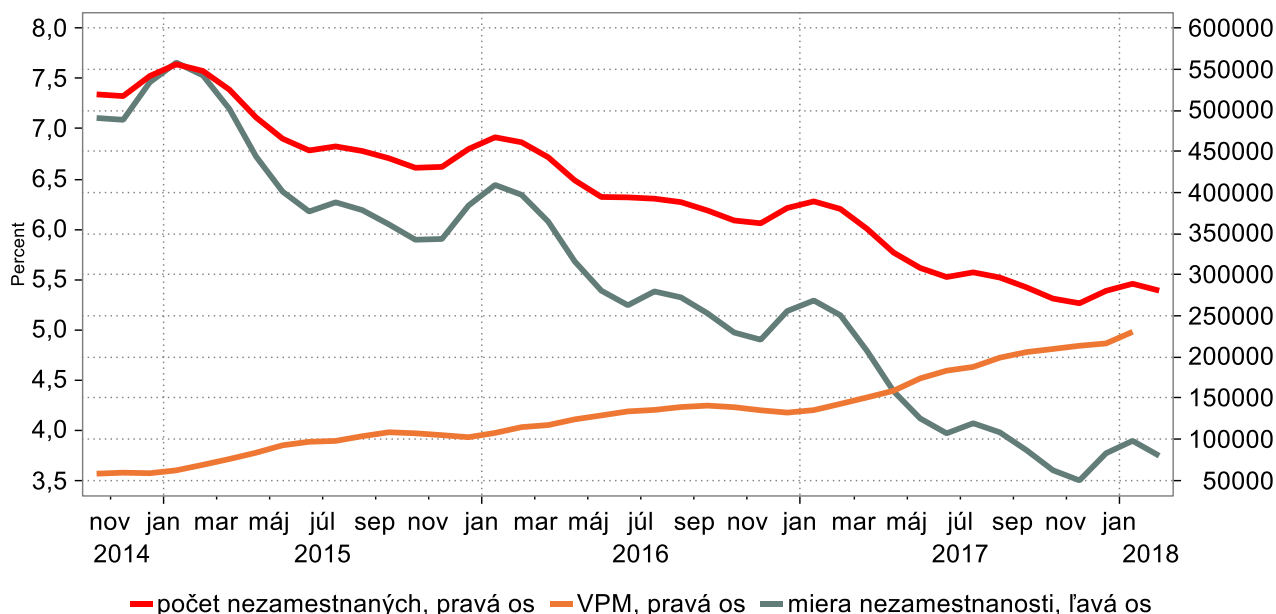
Nezamestnanosť v Česku dosiahla 3,7%

Nezamestnanosť v ČR klesla vo februári 2017 na 3,7 %. Počet nezamestnaných osôb sa znížil na 280,9 tisíc. Pred rokom vo februári 2017 bolo toto číslo o 100 tisíc vyššie. Počet nezamestnaných ľudí sa znižuje s narastajúcim počtom pracovných miest, ktorých bolo vo februá-

ri 239,3 tisíc, čo je najvyššie číslo za posledné roky. Nezamestnanosť má vzhľadom na počet voľných pracovných miest kam klesať a pri súčasnom trende rastu týchto miest môže v Česku nastať problém s pracovnými silami, ktoré budú musieť do-
vážať. Problém pri obsadzovaní

pracovných miest majú zamestnávatelia v 26 zo 77 okresov, pri ktorých je počet uchádzačov na voľné pracovné miesto menší ako 1, medzi týmito okresmi je napríklad Praha či Plzeň. (sj)

ČR

MACROBOND

Gazprom nečakane zastavil dodávky plynu na Ukrajinu

Ruský plynárenský gigant Gazprom zastavil od 1. marca nečakane dodávky plynu na Ukrajinu. Ukrajinský Naftogaz koncom februára zaplatil Gazpromu 127 miliónov dolárov za marcové dodávky plynu. Zároveň však prišlo rozhodnutie zo štokholmského arbitrážneho súdu o spore medzi Naftogazom a Gazpromom. Výsledkom sporu bolo, že Gazprom má Naftogazu zaplatiť 2,5 mld. dolárov v náhrade škôd. Gazprom s rozhodnutím súdu

nesúhlasil, Naftogazu vrátil marcovú platbu za plyn a zastavil prítok plynu na Ukrajinu. Na dodávky do EÚ rozhodnutie Gazpromu vplyv nemalo, Ukrajina však musela náhle znížiť spotrebu plynu a zaviesť niekoľko úsporných opatrení ako školské prázdniny alebo prechod elektrárni z plynu na mazut. Na vypadnutie ruských dodávok plynu Naftogaz požiadal o dodávky EÚ. V súčasnosti tak Ukrajinu plynom zásobuje Poľsko. Rozhodnutie arbit-

rážneho súdu znamenalo pre Rusko prehru, čo tesne pred prezidentskými voľbami nie je želanou skutočnosťou. Nie je to tak prvý krát, čo Rusko používa Gazprom ako politický nástroj. Európska únia sa snaží o čo najväčšiu konvergenciu trhu s plynom a prepojenie prenosných sústav medzi jej členmi, aby mohla elasticky reagovať na podobné situácie. (rb)

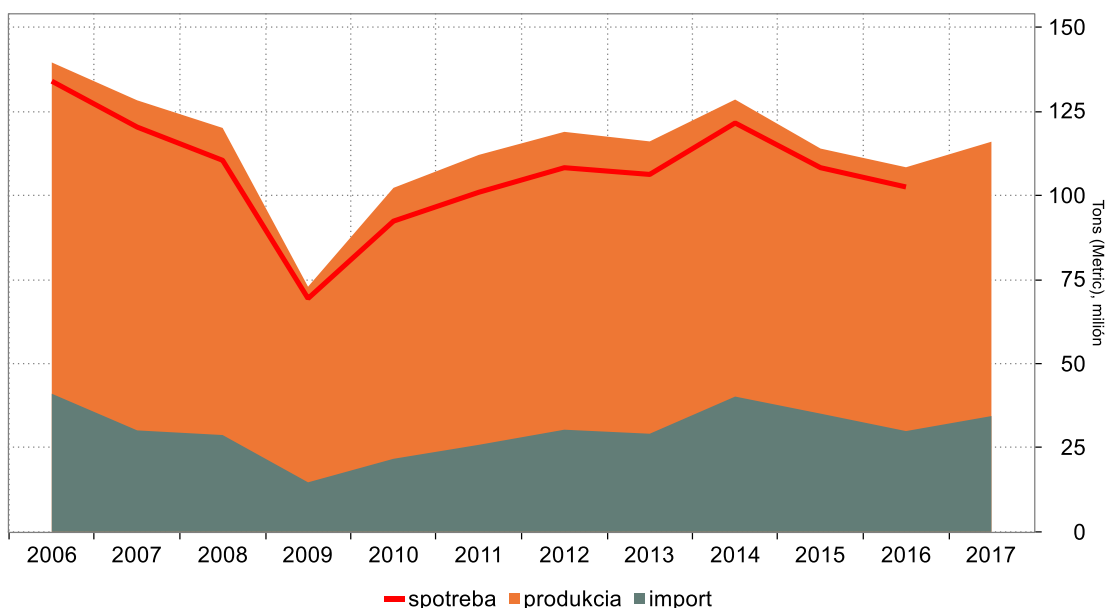
USA zaviedli clá na oceľ

Obchodná bilancia USA bola v januári 2018 v deficite vo výške 56,6 miliárd dolárov. Import zaznamenal mierne medzimesačné zníženie, zatiaľ čo export zaznamenal výraznejšie zníženie. Pokles majú na svedomí najväčší obchodní partnerov, hlavne stúpajúci import z Kanady a pokles exportu do Číny, čo malo za následok zníženie obchodnej bilancie s týmito ekonomikami. Tieto dve ekonomiky tvoria spolu 16 % z celkového exportu USA a približne 28 % z celkového importu. Trumpova politika podporujúca domácich podnikateľov sa zatiaľ neodrazila na obchodnej bilancii USA, a jej deficit dokonca dosiahol svoje maximum od novembra 2008. Trump chce ekonomické výhody pre domácich podnikateľov dosiahnuť taktiež prostredníctvom ciel, ktoré zaviedol na oceľ (25 %) a hliník (10 %) pre všetky ekonomiky sveta. USA je najväčším importérom ocele na svete, oceľ importuje vo výške 30 miliónov metrických ton

ročne, pričom vyrobí 78,6 miliónov metrických ton ročne. Spotreba ocele v USA predstavuje takmer 102 miliónov ročne, čo pri súčasnej výrobe v USA domáca produkcia nepokryje. Dovoz pokrýva približne 30 % spotreby v USA. Najväčším obchodným partnerom pri oceli je z ekonomík EU Nemecko, ktoré tam dováža len 4 % z celkového vývozu ocele a pri zavedení ciel by muselo presmerovať svoj export do iných ekonomík. EU zvažuje odvetné clá, ktoré by sa mali dotknúť tovarov vo výške 2,8 miliárd eur vyvázaných z USA do EU, čo predstavuje asi 12 % na celkovom dovoze USA do EU. Po zavedení ciel by si teda obaja

obchodní partneri museli hľadať iné alternatívne trhy. Na trhoch, pre ktoré USA zaviedli clá môžu dočasne klesnúť ceny ocele. Veľkým rizikom tiež ostáva to, že môžu naďalej rozširovať svoje clá, čo by malo negatívny dosah na ekonomiky a tiež tieto opatrenia neprospievajú obchodným vzťahom. Clá zo strany USA budú mať dosah aj na ďalšie ekonomiky, hlavne na Brazíliu a Južnú Kóreu, ktoré sú najväčšími importérmi ocele do USA. (sj)

USA, oceľ

MACROBOND

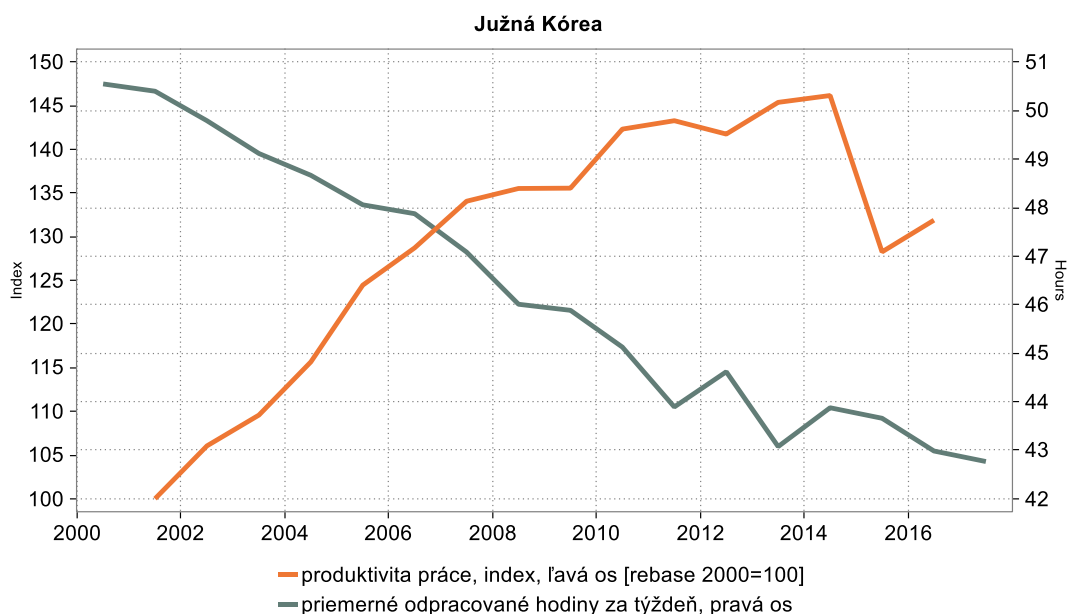
V Južnej Kórei sa bude skracovať pracovný čas

Trinásťhodinový pracovný čas, ktorý je jedným z najdlhších na svete, v Južnej Kórei skončí. Parlament znížil maximálnu dĺžku pracovného času z 68 hodín na 52 hodín týždenne. Toto nariadenie má podľa prezidenta podporiť juhokórejskú ekonomiku, nakoľko firmy budú musieť

zamestnať viac ľudí, ktorí zvýšia produktivitu práce. S rastúcou produktivitou práce každoročne klesá počet priemerných odpracovaných hodín, ktorých počet bol v roku 2017 42,76 hodín týždenne. Index produktivity práce dosiahol v roku 2017 od roku 2000 31 % rast

a v nasledujúcom období by mal podľa doby odpracovaných hodín rásť. Právny predpis myslel aj na malé a stredné podniky, ktoré by mohli mať problém s náhlym zvýšením nákladov na zamestnancov. Pre tieto podniky začne platiť zákon až od roku 2020, od júla 2018 začí-

na platiť pre veľké spoločnosti, nad 300 zamestnancov. Parlament podporil zvýšenie životnej úrovne tiež zvýšením minimálnej mzdy, v roku 2018 o 16 %, čo môže spôsobiť problémy pre zamestnávateľov. Štát ich teda núti zamestnávať viac ľudí a zároveň zvyšovať mzdy čo im zvýši náklady a to môže mať v budúcnosti negatívne dôsledky. (sj)

MACROBOND

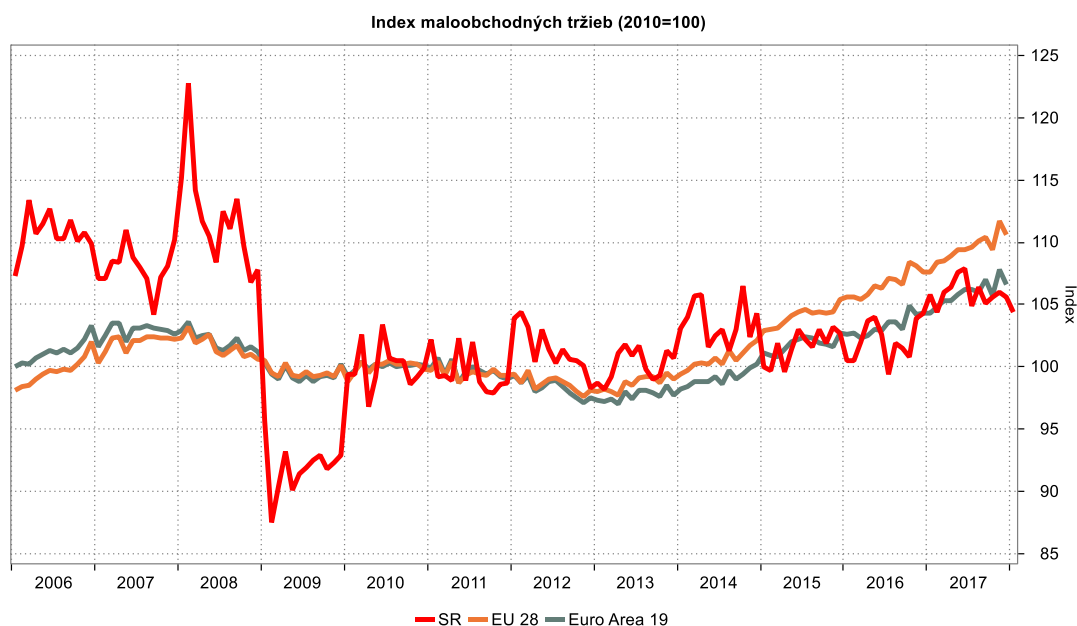
Rast tržieb na Slovensku ťahá automobilový priemysel

Index maloobchodných tržieb (100=2010) v januári 2018 na Slovensku vzrástol o 4,4 %, z toho najvýraznejšie VO, MO a oprava

a údržba motorových vozidiel, až o 15,9 %. Rástol aj VO, hlavne špecializovaný VO a tiež VO so strojmi a zariadeniami, ktoré tvoria jeden z najväčších objemov nášho exportu. Rýchlym tempom rástlo aj ubytovanie, o 30 % od roku 2010, čo má súvis s rastúcim turizmom a rastom počtu turistov na Slovensku o 48 % od roku 2010 do roku 2016 na

5,02 miliónov osôb. V EU rástli tržby predovšetkým z internetových objednávok, farmaceutických produktov a elektrických zariadení.

Nadpriemerný rast bol zaznamenaný v Rumunsku, kde ekonomika rastie taktiež nadpriemerným tempom v rámci EU. (sj)

MACROBOND

NBS opäť priťahuje podmienky poskytovania úverov

Národná banka Slovenska (NBS) opäť sprísňuje podmienky zadlžovania sa slovenských domácností. NBS tak reaguje na skutočnosť, že nárast zadlžovania sa slovenských domácností dosahuje najvyššie tempo v EÚ. Hlavným dôvodom zadlžovania sa Slovákov sú úvery na nehnuteľnosti, ktoré dlhodobo rastú dvojciferným medziročným tempom. Novým návrhom NBS je stanovenie hornej hranice zadlženia sa na 8-násobok ročnej priemernej čistej mzdy pri novo poskytnutých úveroch. Ak napríklad žiadateľ o úver zarába 1000 eur mesačne v hrubom, t.j. 762 eur v čistom, môže získať najviac úver vo výške 73 152€. Pre dvojicu to je 146 304€. Do tejto sumy sa započítavajú aj už všetky existujúce úvery a zadlženosť dlžníka by nemala presiahnuť túto sumu. Toto opatrenie sa môže ukázať ako problematické pre trh s nehnuteľnosťami, kde môže dôjsť k poklesu dopytu v dôsledku nedostupnosti financovania. V Bratislave napríklad priemerná cena dvojizbového bytu

(novostavba) dosahuje 137 tisíc eur vrátane DPH. Ak jednotlivец zloží 10% financií z vlastného vrečka (13,7 tisíc eur) a chce si zobrať úver na 90% hodnoty nehnuteľnosti (123 tisíc eur), tak by musel zarábať 1284 eur mesačne v čistom resp. 1744 eur v hrubom. V prípade priemernej trojizbovej novostavby by takýmto výpočtom musel zarábať 1794 eur v čistom resp. 2505 eur v hrubom. Kupovať byt pre jednotlivca preto bude veľmi náročné. Nové opatrenia by mali platiť od júla 2018. Tu však budú mať banky

ešte povolené poskytnúť 20% nových úverov nad túto hranicu. Postupne sa toto percento bude znižovať a od apríla 2019 bude len 5% nových úverov môcť byť poskytnutých nad hranicu 8-násobku ročného čistého príjmu. Dôvodom zavedenia takýchto opatrení je nadmerné tempo zadlžovania sa slovenských domácností. To koncom roka 2017 dosiahlo v pomere k HDP 38%. Priemer eurozóny je síce 58%, no obyvatelia eurozóny v priemer disponujú podstatne väčším majetkom ako Slováci. (rb)

Tabuľka: Porovnanie maximálnej výšky zadlženia podľa čistej mzdy

Čistá mzda	Maximálna výška poskytnutého úveru
700 €	67 200 €
800 €	76 800 €
900 €	86 400 €
1 000 €	96 000 €
1 100 €	105 600 €
1 200 €	115 200 €
1 300 €	124 800 €
1 400 €	134 400 €
1 500 €	144 000 €

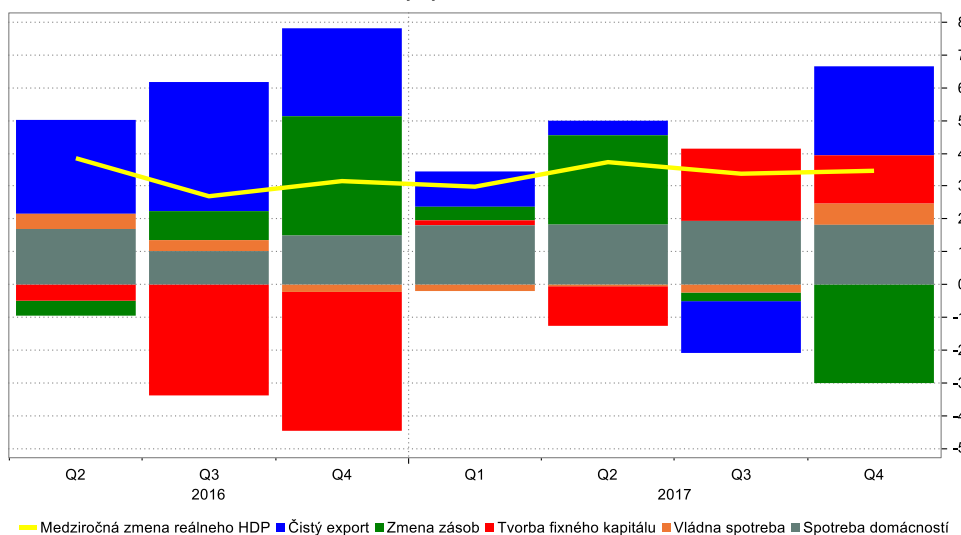
Slovenská ekonomika vzrástla o 3,5%

Slovenské HDP pokračovalo v raste aj v štvrtom štvrtroku 2017, medziročne o 3,5 %. Najväčším prírastkom k rastu HDP čistým exportom

Slovensko potvrdilo svoju pozíciu exportnej ekonomiky. Spotreba domácností vzhľadom na nezamestnanosť a zvyšovanie nominál-

ných a reálnych miezd tvorí na raste jeden z najväčších prírastkov. Tiež aj fixný kapitál, ktorý svedčí o investovaní firiem a prílevu kapitálu. Úbytok na raste HDP má zmena zásob, kvôli ich spotrebe. Rast hospodárstva je založený na solídnych základoch, keďže v celom roku 2017 rástol priemysel, ale aj stavebníctvo, ktoré majú silnú výpočtovú hodnotu o stave hospodárstva a na HDP tvoria cez 37 %. Jeden z najvýraznejších rastov zaznamenal VO, MO, oprava a predaj motorových vozidiel, čo potvrdzuje silnú pozíciu automobilového priemyslu. (sj)

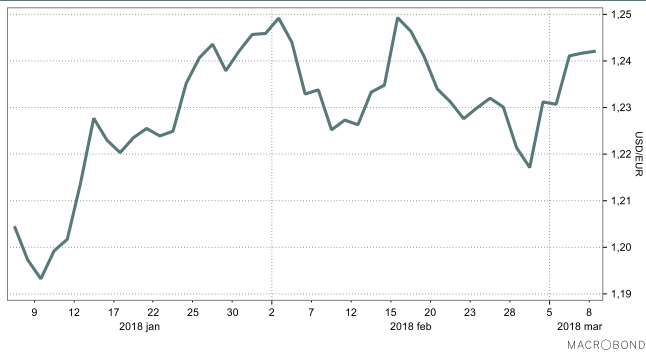
Vývoj reálneho HDP SR

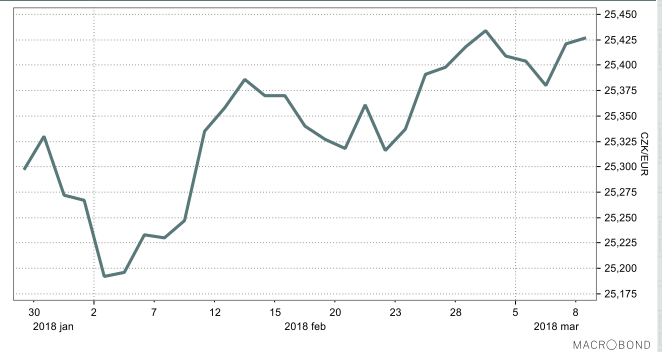
MACROBOND

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

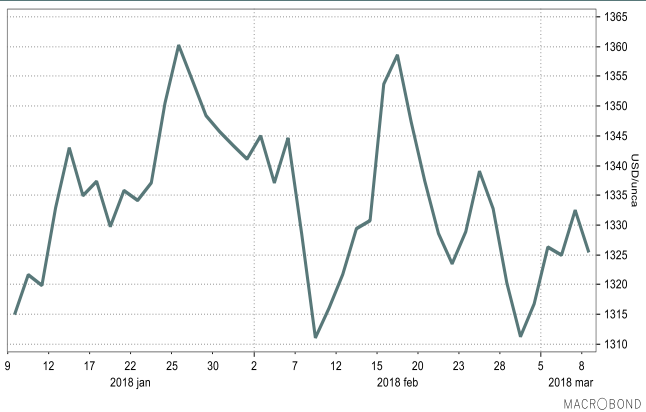
EUR/USD

EUR/CZK

ZLATO

ROPA

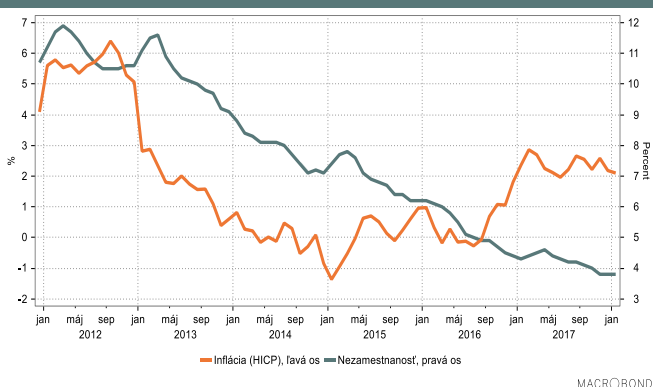
SLOVENSKO

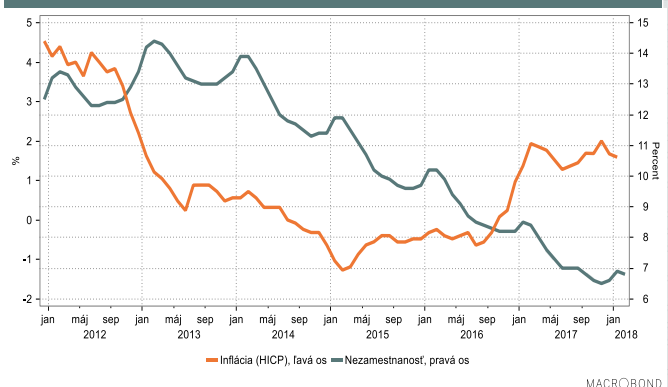
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POLSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Zakladateľ Uberu Travis Kalanick zakladá nový investičný fond s názvom 10100, ktorý bude investovať do realít a inovácii v Indii a Číne. Popri tomto fondu Kalanick zavedie aj neziskovú organizáciu, ktorá sa bude zameriavať na vzdelávanie a riešenie projektov miest budúcnosti. Kalanick odišiel z Uberu po kauze s únikom dát v júli 2017. V súčasnosti má služba cez 50 miliónov používateľov a 7 miliónov vodičov.
- Fúzia európskej spoločnosti Bayer a amerického Monsanto by sa mala uskutočniť v prvej časti roku 2018. Odkúpenie Monsanto by stálo cez 60 miliárd dolárov a zo spoločností by sa vytvorila najväčšia spoločnosť na svete s geneticky modifikovanými potravinami a pesticídmi. Trhová kapitalizácia Monsanto predstavuje cez 54,22 miliárd dolárov a Bayeru cez 100 miliárd dolárov.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT, a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Jánošíková Slávka
Medvecová Mirka

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT